

TERPNIJS

dorpskrant voor Schraard

*****

November 2019

*****

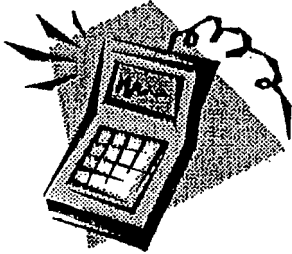
MEER DAN 30 JAAR ERVARING

sprinkkeurs
administratie- & belastingadviseurs

Molenweg 23

8748 BL Witmarsum

Tel. 0517 531488

- Bedrijfsadministraties
- Belastingadviezen
- Subsidies
- Op de hoogte van de nieuwste fiscale wetgeving
- Belastingaangiften voor bedrijf en particulier
- Bemiddeling aan- en verkoop onroerend goed
- Financiële adviezen

COMPAENEN
TABACCOS'S

Sigarenmagazijn
P. LANDSKROON

ruim gesorteerd
in alle bekende merken
VERKOOP STAATSLOTEN

TEVENS
UW LOTTO-TOTO ADRES

Dijkstraat 12 - Bolsward
Telefoon 0515-573396

COMPAENEN
TABACCOS'S

TERPNIJS

38ste jaargang

nummer 5

november 2019

samenstelling: Tjeerd Douna
vaste medewerkers: Hendrik Bakker
Houk Bakker
Marijke Bakker
Pieter Bakker
Monique Fennis
Boukje Lunter

telefoon: 0517-531583
e-mail: terpnijs@pieterbakker.eu

redactieadres: Smidstraat 12
8746 NG Schraard

---

dorpsbelang: e-mail dorpsbelangschraard@gmail.com
website www.schraard.com

uitvaartverzorging: Bonnie Kooistra-Hoekstra
0515-852958/06-20441818

buurtagent: Sierd Steigenga
algemeen nummer 0900-8844

In dit nummer o.a.:

- ... maakte de Paus zijn ritje om het plein
- Donateursconcert Excelsior
- 'Voor die man sta ik garant'
- 'O, o Den Haag'
- Schraard mooiste dorp van Friesland

Kopij voor het volgende nummer inleveren uiterlijk op vrijdag 13 december om 19.00 uur op Smidstraat 12 of terpnijs@pieterbakker.eu.

OP 'E HICHTE

Skraard op 'e kaart

Dat Schraard in de race was om verkozen te worden als mooiste dorp van Nederland zal niet algemeen bekend zijn. **Pauline** attendeerde **Gerda** erop en via haar is het nieuws hier terechtgekomen. Elsevier Weekblad ging er naar op zoek en in de editie van 5 oktober is de uitslag bekendgemaakt. Erfgoedinstellingen in de twaalf provincies kozen de mooiste dorpen in hun regio. De daaruit ontstane lijst van 36 dorpen werd door de redactie van EW teruggebracht tot 1 dorp per provincie. **Voor Friesland kwam Schraard als mooiste dorp naar voren.** Op basis van een panel van deskundigen werd Niehove in Groningen gekroond tot mooiste dorp van Nederland. Niet ten onrechte. Een paar jaar geleden was ik daar en het is werkelijk een beeldschoon dorp.

Uitgangspunt bij de verkiezing is dat “mooi” betrekking heeft op uiterlijke schoonheid, niet op zaken als rijkdom van het culturele leven of de aanwezigheid van voorzieningen. Mooi is een dorp als het fotogeniek is en het karakter niet te zeer wordt tenietgedaan door afwijkende bebouwing en verrommeling’, aldus EW.

Hoogleraar landschapsgeschiedenis **Theo Spek** schrijft: ‘En juist de nieuwelingen in een dorp, de import dus, zetten zich in voor behoud van het moois.’ En: ‘De autochtone dorpsbewoners zijn vaak de vernieuwers: die hoeven niet per se het oude te bewaren dat voor hen doodgevoorn is.’

De tekst bij een foto van de Vrijterp luidt: ‘Schraard is een typisch Fries terpdorp: veel groen en stilte. Door het “wonder van de bloedende hostie”, erkend door de paus, was het in de vijftiende eeuw een bedevaartsoord. Smetje op het silhouet is de grote windmolen naast het dorp.’

Skraard fan 'e kaart

De jeugd bouwde op 7 september zijn eigen feestje. En gebouwd werd er. Een grote tent met schermen rondom etc. Het thema was ‘Ode aan de doden’ wat nogal wat Elvissen en Hazessen opleverde. Sommige burens waren gevluht voor de te verwachten geluidstsunami en brachten de avond en of nacht elders door.

Ze hadden wel thuis kunnen blijven. Er klonk veelal oubollige muziek als ‘naar voor en naar achter, naar links...’. Zou er ook nog gestoelendanst zijn?

De yeps (young elderly persons) werden niet vergeten en schoven de avond ervoor aan bij de barbecue. Daar werd goed gebruik van gemaakt. De jeugd liep zich het vuur uit de sloffen om het de jongere ouderen naar de zin te maken. Op een groot scherm kon de voetbalwedstrijd Duitsland-Nederland (2-4) gevolgd worden. Later op de avond mengden dorstige jongeren uit om-

liggende dorpen zich in het publiek en bleef het nog lang gezellig.

Smidstraat 29

In het vorige nummer van Terpnijs vraagt **Monique** ‘het hemd van het lijf bij...’ **Lammie van den Berg**. Het blijkt dat er lezers zijn die niet weten welk huis bij Smidstraat 29 hoort. Het gaat om het huis waar voorheen de familie **Bethlehem** woonde. Vroeger stond de naam ‘MYN WENTE’ en later ‘TRIJE YN IEN’ op de voorgevel. Hier volgen nog een paar aanvullingen op **Monique** haar diepte-interview.

Lammie noemt zichzelf bij haar meisjesnaam **Van der Wiel**. Haar man **Douwe** is op 12-12-1967 geboren en is een Bolswarder. Hij is eigenaar van Rederij Coastwise en vaart als kapitein op de coaster ‘Long Glory’. Het schip vervoert allerlei soorten vracht. **Douwe** is 6 weken op zee en dan weer 6 weken thuis. **Steven**, de zoon van **Monique** en **Harry** (pleats foarhinne **HDB**) is begin oktober in Antwerpen aan boord gegaan om een half jaar stage te varen.

Lammie en **Douwe** hebben samen 2 kinderen: **Lisanne** van 15 en **Daan Douwe** van 13 jaar. Ze gaan samen op e-bikes naar school in Sneek, RSG Magister Alvinus. Ze hebben ook nog een heel klein hondje dat **Puk** heet.

Harmen Bethlehem, de vorige bewoner van Smidstraat 29, is op 28 september op 76-jarige leeftijd in Witmarsum overleden. Zijn vrouw **Wietske Bisschop** overleed eerder op 7 december 2014. Ze vormden met hun kinderen **Janny**, **Alex**, **Ronny** en **Annie** een kleurrijk gezin dat volop deelnam aan het dorpsleven.

Tjalling wie ien fan de famylje **Buwalda** dy’t buorke op ’e pleats oan ’e Oasterleane dêr’t no de houthannel is. Syn broer **Jan** dy’t yn 1987 stoar wie de

lêste **Buwalda** op dat stee. **Tjalling** emigrearre nei Nij-Seelân. De lêste jierren fan syn libben hat er bot lêst hân fan de aaklige tiid dy't er yn Ynje trochmakke. Op 14 septimber kaam foar him de ein op 95-jierrige leeftyd.

Johan van Abbema fan Skettens sutele jierren oan ien, waar as gjin waar altyd klaaid yn in kolbertsje, griente út yn Skraard. Hy ferstoar op 6 oktober en waard 86 jier.

Ald-Skraarder **Durk Molenmaker** syn krêften nimme stadichoan ôf. Begjin septimber rekke er yn it sikehûs yn Snits en dêr wei yn it Bonifatiushuis. De dei dat **Houk** en ik him dêr opsochten wie hy min by it spul. Doe't ik him bemoedigjend oer de hân striek frege er mei ien each heal iepen oft ik ek in man hie. 'Ja.' 'No, dan meie jo net oer myn hân strike,' wie syn beskie. **Durk** wurdt no fersoarge yn hospice 'De Kime', ek yn Snits. Doe't **Hindrik Bakker** him dêr lêsten opsocht wie er goed oansprekber. Op 28 oktober is **Durk** 95 jier wurden.

Gonnie heeft een beetje een pechzomer gehad. Tijdens het dorpsfeest liep ze met krukken vanwege een voetblessure. Daarna raakte haar schouder bij een val ernstig geblesseerd. Genezing daarvan neemt veel tijd.

Titus Djoeke brak haar pols en ook voor haar is het voorlopig behelpen.

Alle lezers die vaker een dokter zien dan ze lief is of met andere ongemakken te doen hebben: sterkte toegewenst.

Blydskip by de **Douna's**. **Jan** en **Elisabeth** koene op 14 oktober harren tsiende pake- en beppesizzer yn 'e eagen sjen. By **Yneke** en **Reinald** yn Snits kaam **Jip Jan Geert van den Berg** op 'e wrâld. Jip neamd nei **Elisabeth** har mem, **Jan** is dúdlik, en **Geert** nei de heit van **Reinald**. Hy is it broerke fan **Tess** fan 4 jier en **Isa** dy't hast 3 jier is. Lokwinske allegear!

Op 29 november wordt **Pier de Jong** in Bolsward 70 jaar en in Schraard viert **Roland Spaa** zijn 83ste verjaardag op 4 december.

Wisten jo dat:

it houliksboatsje klear lei foar de ruten fan **P.** en **A.A....**

dy dêr gjin kant út koe...

yn harren hûs net te ferkearen wie...

se doe by Van der Valk oernachte hawwe...

se har hûs ferkocht hawwe...

se fan it maitiid nei Engwier by Makkum ferhúzje sille...

Gerda Visser Frisia ferlitten hat en no yn Boalsert wennet...

Eelco Kooistra Hearrenfean as nij wenplak hat...

de famylje **Veldhuizen** de smidse ferkocht hat...

se ein dit jier nei Makkum ferhúzje...

der dan alwer in frijfeint by komt yn Skraard...

it rempedaal wolris ferwiksele wurdt mei it gaspedaal...

it hintsje fan **Jan Douna** nei goed 18 jier it kopke dellein hat...

* * *

Krekt foar slutingstiid kaam it drôvige berjocht dat Durk Molenmaker stoarn wie op tongersdei 31 oktober. De begraffenis yn Skraard sil op woansdei 6 novimber wêze. Yn it desimbernûmer sil omtinken jûn wurde oan syn libben.

Marijke

COLLECTE **GEESTELIJK GEHANDICAPT KIND** 2019

De 59ste collecte is binnengehaald.

Het bedrag in Schraard was € 127,50.

Alle gevers hartelijk dank.

Fimmie Sterkenburgh-Stapenséa

Beste dorpsgenoten,

Woensdagmiddag 18 december houden wij weer onze jaarlijkse kerstbroodmaaltijd in het dorpshuis "De Terp". Deze maaltijd wordt georganiseerd door enkele gemeentelieden samen met de diaconie.

Wij beginnen om 5 uur met een hapje en een drankje en daarna volgen we een kerstliturgie om tenslotte af te sluiten met de gezamenlijke maaltijd.

Iedereen die **65 jaar** of ouder is, wordt hierbij uitgenodigd.

U kunt zich **telefonisch of schriftelijk vóór 13 december** opgeven bij:

Griet Buma tel 0517-858543

Anneke Spijksma tel 0517-531197

Hennie Zijlstra tel 0517-531673

(Heeft u een dieet meldt dit dan bij de opgave)

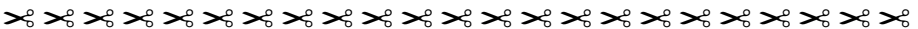

Naam: _____

Komt met _____ personen

Dieet ja/nee

Zo ja, welk dieet _____

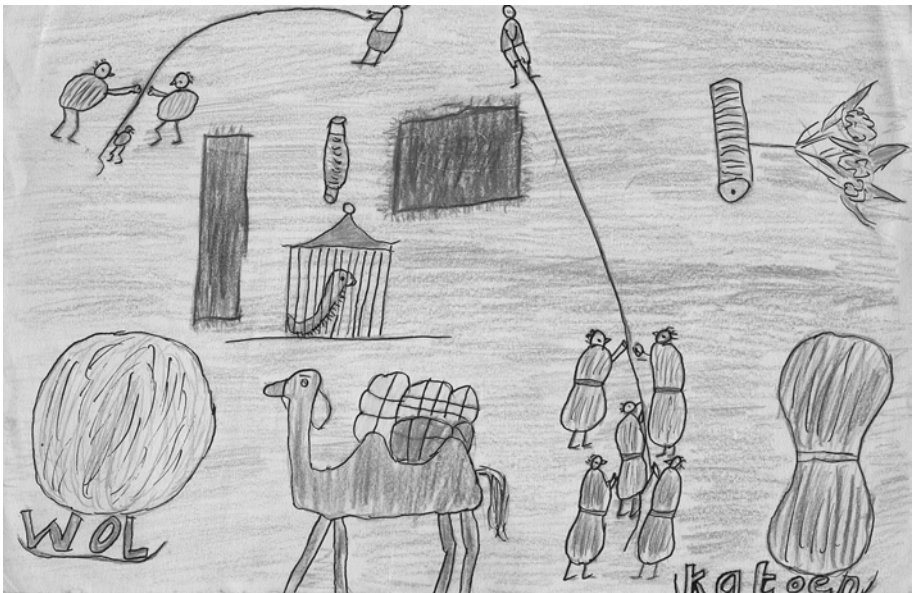
MEESTER TE VELDE

Jan Meinte te Velde en zijn vrouw Jantien ten Hof namen op 1 juni 1957 hun intrek in het schoolhuis van Schraard. Meester te Velde bleef tot 1 januari 1963 aan de school verbonden. Toen hij in zijn huidige woonplaats Stadskanaal zijn zolder opruimde, kwamen tekeningen met als thema 'textiel' tevoorschijn die door zijn Schraarder leerlingen waren gemaakt. Over zijn tijd in ons dorp zette Te Velde enkele herinneringen op papier. In het vorige nummer van Terpnijs was het eerste deel daarvan te lezen. Hieronder volgt het tweede deel.

De Schraarder Vaart

Vroeger voor de hooischepen van Schraard naar Holland. Nu voor het overtollig water en voor het vissen van de kinderen en volwassenen. Vaak hebben wij er gevestigd en soms ook wel wat gevangen. Maar voor de schoolkinderen was het vooral in de winter erg belangrijk. Want de vele winters met ijs zorgden voor ijspret. De wedstrijden voor de schoolkinderen waren altijd een hoogtepunt. De wedstrijd in november 1962 was wel heel vroeg. En wat duurde de winter lang. Tot midden maart.

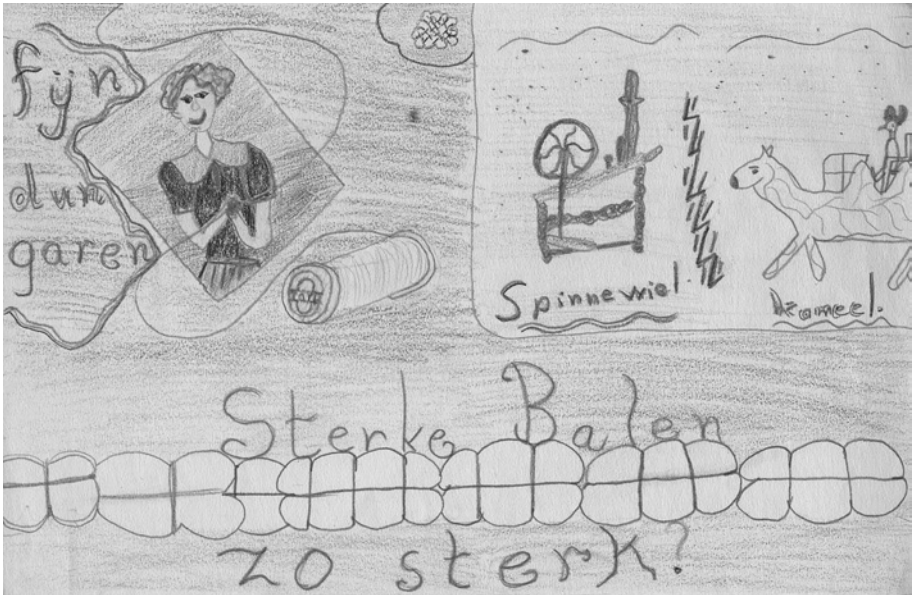

Tekening van Folkert Hofstra

Kamperen in Gaasterland

Op de fiets gingen de klassen 4, 5 en 6 naar Gaasterland. In een kampeerboerderij overnachtten we in het stro. Maar niet alle kinderen vonden het fijn. Enkelen hadden heimwee. De oplossing voor Anneke was tussen meester en juffrouw in te slapen. En de volgende ochtend: 'Meester, Anneke is weg.' 'Sstt...' Ze sliep als een roos. Prachtig waren de speurtochten en andere spelletjes in de bossen. Maar ook samen aardappelschillen en dan natuurlijk corvee. Na het eten het mokkenspel: 'Zeg ken jij dat spel, dat leuke mokkenspel, zeg ken jij dat spel, dat gaat steeds op de tel.' Op de fiets weer terug en soms met harde tegenwind. Even rusten in Workum, op de leugenbank.

J.M. te Velde

Tekening van Anneke Haagsma-de Haan

De bode van onze begrafenisvereniging Bonnie Kooistra heeft te kampen met gezondheidsproblemen. Zij is herstellende. Haar werkzaamheden worden waargenomen door Casper van der Veen. De redactie van Terpnijs wenst haar van harte beterschap.

Oudejaarsperikelen

Nu er stemmen op gaan om vuurwerk met oud en nieuw te verbieden komen daartegen groeperingen in het geweer die zich beroepen op een eeuwenoude traditie. Zo oud is die traditie echter helemaal niet. Voor de Tweede Wereldoorlog was er van (consumenten)vuurwerk amper sprake en ook de jaren daarna niet. In 'Geakunde Wûnseradeel' (Boalsert 1969) beschrijft S.J. van der Molen de gebruikelijke feestdagen in de gemeente aan de hand van de resultaten van een rondgestuurde vragenlijst. Veel festiviteiten blijken er niet te zijn, maar ieder dorp noemt wel de viering van 'âld en nij'. Het afsteken van vuurwerk wordt door niemand genoemd maar wel het klokluiden, de vreugdevuren en het 'tôgjen'. Deze activiteiten hebben duidelijk oudere papieren.

Als kind gingen broer Leo en ik op nieuwjaarsdag al vroeg op pad om te zien wat er in de nacht allemaal was versleept. In het begin stond het hele dorp op stelten; 'jarrebakken' (giertanken) en 'hûskes' (buitenplees) versperden overal de huizen. Later werd dit ieder jaar minder. Dat kwam niet alleen omdat er steeds minder handen waren, maar ook door het verdwijnen van de 'hûskes' en het steeds groter worden van het boerenmaterieel. Mijn vader vertelde dat ze op het platte dak van een huis een wagen vol met mest hadden gezet. Die houten wagens kon men echter helemaal

Ook in 2013 zette de traditie zich voort

uit elkaar halen en zodoende in onderdelen naar boven brengen. De mest ging in emmers omhoog. Toen mijn vader nog naar de lagere school ging zaten er meer dan 60 leerlingen op, toen ik er op zat waren dat iets meer dan 30 en uiteindelijk waren er maar 20 en ging de school dicht.

De doodsteek voor het 'tôgjen' was de komst van de ligboxstal. Een ongeschreven regel was dat je geen dingen mee mocht nemen die on-

der dak stonden. De meeste boeren konden daarna alles wel in de oude boerderij naar binnen brengen. In de buurdorpen leefde men zich steeds meer uit in het bekladden van ramen en muren met witkalk, maar dat vonden wij niet zo'n goed idee. Bedacht werd toen om leuzen op borden te plaatsen. Het voordeel was dat je dat van te voren klaar kon maken en dat het eenvoudig weer te verwijderen was.

Met het maken van een vreugdevuur was de jeugd vroeger de hele kerstvakantie zoet. In het begin waren die stapels zo groot dat het dagen bleef branden, maar de bulten werden door gebrek aan handen steeds kleiner en uiteindelijk bleef die traditie beperkt tot een plaatselijk vuurtje.

Natuurlijk bleven we broeden op een spraakmakende stunt. Een keer hadden we bedacht om met Exmorra de komborden te verwisselen. Met die van Exmorra hadden we voor het uitwisselen van de borden een tijd en plaats afgesproken, maar zij kwamen pas veel later opdagen. Daarbij bleek het niet goed afgesproken, want er bleek één bord over te zijn. Ze vroegen wat ze daar mee moesten doen en wij zeiden dat ze die dan maar bij een ander dorp er op moesten schroeven. Dat werd gedaan maar zo bleef men uiteraard weer met een bord zitten. Dit plan liep helemaal uit de hand want die van Exmorra kregen de smaak te pakken en gingen zo de hele gemeente door. Het bord waar men uiteindelijk mee bleef zitten werd ten slotte op de stoep van het gemeentehuis geparkeerd.

Een andere geslaagde stunt was het weghalen van een bushokje bij Schettens en die in de tuin van de familie Nauta te plaatsen. Hotze Nauta had zijn woning en timmerwerkplaats naast de pastorie aan de Dorpsstraat. Hij kon soms een enorme hork zijn, maar was wel een goede vakman. Hij kon niet alleen goed timmeren maar ook metselen en tegelzetten. Toen ik nog klein was maakte hij ook nog doodskisten; die werden toen zwart geschilderd. Hij heeft ook nog aanrechtbladen gemaakt van terrazzo. Bij ons in de steeg lag er één over de kop als stoep voor de deur. In het beton stond 'H. Nauta' geschreven. Dat vonden wij wel vreemd want wij dachten dat het W. Nauta moest zijn (Hotze wordt ongeveer uitgesproken als 'Watze').

Hij was getrouwd met Marie Hooimeijer, die uit de kop van Noord-Holland kwam. Zij weigerde om Fries te spreken, maar hoe gaat dat als er rondom alleen maar die taal klinkt? Mensen die zijn geëmi-

greerd naar Amerika en na tientallen jaren weer hun moerstaal gaan spreken gooien er meestal allemaal Engelse woorden doorheen en mevrouw Nauta ging ook steeds meer Friese woorden gebruiken. Ze werd dan ook vaak geïmiteerd.

Alle kinderen in het dorp hadden een 'mem', maar dochter Sija had een mamma. Dat woord was hier vooral bekend van de jeugdserie Pipó de Clown (sapperdeflap) en Mammaloe, zodat het geen verbazing hoeft te wekken dan mevrouw Nauta de bijnaam Mammaloe kreeg. Op de vergadering van dorpsbelang was steevast haar vraag of er geen bushokje in Schraard kon komen, vandaar de plaatsing van het bushokje.

In die tijd kon je eigenlijk ook al niets meer doen zonder de politie op je dak te krijgen, dat we hadden een keurig plaatje gemaakt dat we op de achtergebleven bouten konden schroeven. Daar stond op dat het hokje even voor reparatie was weggehaald. Jan Sterkenburgh had tractor en wagen geregeld en zo was het weghalen en afleveren van het bushokje een fluitje van een cent. Bij Nauta in de tuin kwam er nog een spreukenbord bij die half in het Nederlands en half in het Fries was gesteld. Een paar dagen later hebben we het hokje op klaarlichte dag weer teruggebracht en gelukkig hebben we er geen gesodemierter mee gekregen.

Jan Hofstra

OLIEBOLLENDAG

*De traditionele oliebolldag
is dit jaar op:*

maandag 30 december 2019

In het decembernummer meer nieuws.

Fan it bûthúsbankje

Noch even werom nei de grêfstien yn Snits: trije wite stientsjes moast ik fan Sylvia sichtber op 'e stien hâlde (sjoch de foto yn de foarige ôflevering). Dat hie in joadske betsjutting, mar ik wit net mear hokker: wa wol? Doe't ik in kear mei har en har man fan it tsjerkhôf kaam frege har man har wat. Ik ferstie it net mar se antwurde boas: 'Don't ask me such difficult questions, I do not know.' Wat moast ik doe tinke, hy sil wol frege hawwe 'hoe kinne dyn âlders hjir lizze wylst alle Joaden yn Poalen en Dútslân oan har ein kamen'. Sylvia hat net witten hoe't it mei har âlden ôfrûn is. Har namme is by ús yn oantinken bleaun om't myn suster Rinkje har âldste dochter Jantje Sylvia neamde.

Sylvia mei man en dochters

It bûthúsbankje, it is der net mear mar wat soene de ûnderwerpen no noch wêze kinne? At elk buorke hie lykas wy yn Skraard hie al in ferskil makke. Mar fan 15 molke-adressen doe't wy kamen (70-71) nei no 5 makket wol ferskil en sa is it oer it hiele lân. En no moatte de dieders socht wurde dy't it 'milieu' bedjerre. Deputearre Kramer sjocht dêr noch wol ljocht yn en Skraard hat him yn De Haach al sjen litten. En de boer hij ploegde voort, mar de bouboeren komme nei alle droechte yn 'e wetterproblemen. Fan alles moat noch fan it lân komme en dat lân leit bûtendoar.

Wy soene it op it bankje ek grif hân hawwe oer dy grize 'profeet' yn Ruinerwold. Hy moat mar in t-shirt hawwe mei: 'Doge jo wol?' Ha wy yn Skraard wolris in figuer hân dy't sa tocht? No, der is ris in brief by ús lêste winkelfrou besoarge mei deselde hinnewizing. De partner fan Auke Hibma waard sjoen as ôfsender. Mei in strange winter die se har 'behoefte' yn 'e hoeke fan 'e keamer op in krante en dy goaide Auke op it iis. Doe't Folkert dêr ris baanfage en ik wie op redens, sei er: 'Moast dy krante even op 'e kant goaie, aanst falt der ien oer.' Wy laken derom, mar...? Loltsje mocht wol laitsje: sjoch mar wat Gurbe seit. 'Lach-

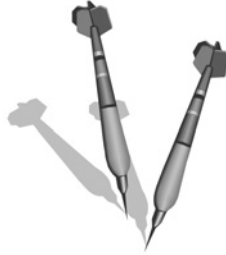

Gurbe: Loltsje hat der no noch wille fan.

gas' by de befalling: doe gjin ûnderwerp foar de bûthúsbank.

By sún wêzen oant oare kear.

H.D.B. Ut 'e Rige

Dartstoernooi om het open kampioenschap van Schraard

op zaterdag 9 november 2019 in
dorpshuis 'De Utwyk'

Op zaterdag 9 november 2019 organiseert de
Utwykcommissie in dorpshuis 'De Utwyk' een
individueel dartstoernooi voor dames en heren.
Deelname vanaf 12 jaar (Voortgezet Onderwijs)

We spelen om het open kampioenschap van Schraard 2019!!

Het toernooi begint om 20.00 uur. Deelname is gratis.

graag voor 9 november opgeven bij:

info@smukslaapcomfort.nl

of telefonisch: 0515 - 575580

Tot ziens op 9 november
De Utwykcommissie

Tuintips voor Terpnijslezers

En alweer de laatste tips voor je tuin in 2019.

Het schiet flink op, we zijn alweer november en hebben de eerste nachtvorst achter de rug. Dan weten we maar weer wat ons mogelijk te wachten staat in de komende maanden. Voor de bomen, heesters en vaste planten maakt het allemaal niets uit, maar pas op voor de vorstgevoelige planten. Alles wat je normaliter in een pot hebt moet wel naar binnen of anderszins beschermd worden.

Ik val in herhaling vrees ik maar wil het toch even hebben over het gras. Als het nog een beetje kan maai het dan nog een keer maar niet te kort. Haal al het afgevallen blad eraf zodat de bodem niet verzuurt. Plant nog wat bloembollen en voorjaarsbloeiers. Voor wie interesse heeft heb ik nog wel wat longkruid te missen, gratis af te halen. Het bloeit leuk en lang in blauw en rose en een enkele in wit.

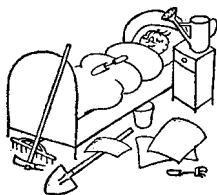

Wat ook altijd goed wil groeien is het onkruid; dus ik zou iedereen willen aanraden om zolang het kan te blijven wieden.

En dan is het ook het seizoen om te snoeien, heesters die na de langste dag bloeien kunnen nu naar believen worden ingekort en ook de bomen die wat al te veel ruimte innemen kunnen wel worden teruggezet. Denk er bij de bomen wel om dat elke top die er wordt uitgethaald met dubbele kracht (zo ongeveer) terugkomt. Pas dus wel even op wat je doet.

En tot slot, ruim de rommel op en gebruik de dagen met lekker weer om te genieten in en van je tuin. Zoals gebruikelijk ga ik in de winterslaap, tot het voorjaar!

B.L.

Excelsior Schraard & XS
o.l.v. Thom Zigterman en Fenny Haagsma

Excelsior Light!

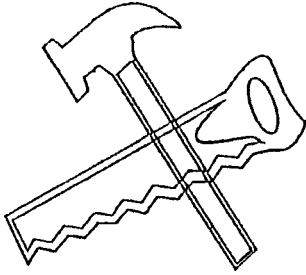

23 november

solist
Herwin Lokken
Trompet

Marne College
Bolsward
20.00 uur

donateurs gratis – www.excelsior-schraard.nl

KLUSSENBEDRIJF
OEBELE HAAKMA

 0517 - 532129

Mobiel: 06 - 51266015

● metselwerk ● voegwerk ● impregneren

Metselbedrijf Eize Douna
Bayumerleane 10
8823 SH Lollum

Tel : 06-53933938

info@metselbedrijf-eizedouna.nl

www.metselbedrijf-eizedouna.nl

Appels, peren en pruimen

Ze vonden het leuk om wat bij te verdienen. Bij een bevriende boer pruimen oogsten. Dit plukken was een kwestie van snel en veel. Per emmertje werd er betaald en tussen de middag mochten ze daar blijven eten.

Appels en peren was meer voor gevorderden, die moest je heel voorzichtig van de bomen plukken zodat ze zonder butsen de koelcel haalden. 'Het zijn net eieren,' zei de fruitboer.

De jongens vertelden elkaar flauwe moppen. Grappend en grollend werd er veel gelachen en gegeten, want je mocht er ook af en toe een in je mond stoppen in plaats van in het emmertje. De bomen werden zowaar kaal. Heerlijk sappig en kijken wie de pit het verst kon spugen en als je de pitten zou tellen, waren het er ook al behoorlijk wat.

Opmerkelijk was wel dat de een veel sneller het emmertje vol had dan de ander. Hoe kon dit, vroeg een van de jongens zich af, want

ze waren toch even lang druk bezig, dacht hij.

De fruitboer had een geweldige tip, even simpel als praktisch: 'Als je praat, gewoon doorgaan met plukken.' Deze les vergat hij zijn leven lang niet meer.

Het eten was heerlijk, behalve het toetje: 'We kregen vla met... pruimen.' Niet lekker? Hij wees op z'n borrelende volgesnoepte buik: 'Nu even niet.'

Na de laatste pruimen met de toepasselijke naam Anna Späth waren de appels en handperen rijp en als laatste de stoofperen.

Over oude perenrassen ging het verhaal van Marijke Meu (Maria Louise van Hessen-Kassel, gehuwd met de Friese stadhouder Johan Willem Friso van Nassau-Dietz). Zij liet in 1732 de Duitse tuinman Johann Hermann Knoop naar haar vijf hectare grote tuin Mariënborg bij Leeuwarden komen. Gelegen ongeveer 'achter de hoven' dichtbij Huizum en het watertje de Potmarge, een natuurlijke waterloop (rijksmonument) op de oude oeverwal van de Middellzee. Hier werden verscheidene fruitrassen aangeplant. Onder andere de Hallumse peer, de *Hallemine Bonne*, later ook bij verschillende boerderijen hier in Friesland geplant. (Stukje over deze Hallumse peer, geschreven door Nynke Zijlstra van Stichting Fruit yn Fryslân, gelezen in *Terpen en Wierdenland*.) Echter door liefhebbers van oude fruitrassen nooit meer hier teruggevonden. Mogelijk staat er nog ergens een boom bij een oude boerderij op de klei.

We vonden de vruchten van de oude perenboom bij de boerderij van Grutte

Folkert wel heel erg lijken op deze peer. Hoopvol togen we vorig jaar naar het Flinkeboskje waar een fruitrassendeterminatiedag was. Piet en Geesje deden dit jaar datzelfde, zonder dat we het wisten van elkaar, met hun eigen en de van ons gekregen peren. We zijn snel uit de droom geholpen.

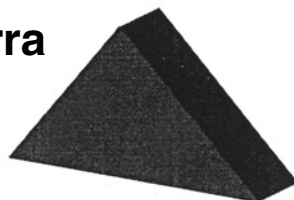
Het was niet de Hallemine sprookjespeer van Marijke Meu, maar *Poire de Buré*, eveneens een oud perenras uit 1746. De bijna appelronde peer bij Piet en Geesje bleek een Brederode stoofpeer (een recept voor stoofpeertjes met stevia staat op pagina 36). Houk

Technisch Bedrijf Exmorra

- Dak- en Geveltechniek
- Installaties en Loodgieterswerk
- Inspectie en Onderhoud

André Abma ▪ 06 11 51 69 79

Dorpsstraat 94a
8759 LE Exmorra

▪ 0515 57 65 76 ▪ info@tbexmorra.nl ▪ www.tbexmorra.nl

Kom langs
voor de nieuwe

Haarmodelijn

Vraag naar
de nieuwste trends

AMARANT

Dames & Herenkapsalon

Donderdag-middag en
zaterdag-ochtend
Knippen
zonder afspraak

Kerkplein 11 | Witmarsum | Tel. 517-531947

Uit de dorpsgeschiedenis

De Leeuwarder Courant van 11 augustus 1981 meldde dat te Schraard kandidaat Age Douma na de dienst in de kerk is opgesloten. De voorganger was nog doende met het uittrekken van zijn ambtsgewaad toen de koster het gebouw af sloot. 'Ik koe gjin kant út,' aldus Douma. Het enige middel dat hem voor zijn redding overbleef was het luiden van de kerkklok.

* * *

Onlangs wachtte een vrouw uit Schraard bij de supermarkt in Witmarsum voor de kassa. Voor haar wilde de vroegere burgemeester Piersma met een briefje van vijftig betalen, maar het detectieapparaat weigerde. Een oudere heer die er bij stond loste het probleem op: 'Voor die man sta ik garant.' Vervolgens bleef in de consternatie nog een boodschap liggen. Onze dorpsgenote riep hem na: 'Abma, jo ferjitte noch wat.' Ze haalde dus even onze oud-burgemeesters door elkaar. Waarop de heer bij de kassa zei: 'Voor Abma sta ik niet garant.'

Enkele ouderen zullen waarschijnlijk net als ik wel om dit voorval moeten lachen. Onwillekeurig dacht ik terug aan de kwestie rond de puinbrekerij die bij het Wonser hoekje zou komen. Achter de schermen was alles geregeld, maar de bevolking zag het niet zo zitten. Het leek verre van een ideale plek om jaarlijks honderdduizend ton puin te verwerken, terwijl in de omgeving op diverse industrieterreinen mogelijkheden genoeg waren.

Maar de gemeente had verwachtingen gewekt. Natuurlijk draaide het allemaal om de grondprijs. 'Wêrom wollen wy no ynienen sa strang wêze foar dit bedriuw?' was de wanhopige reactie van burgemeester Abma. Het plan werd door de raad afgewezen. Over de afhandeling van de schadeclaim van ruim een miljoen is overigens nooit opening van zaken gegeven.

* * *

In de gemeente Wûnseradiel zijn er behalve de puinbrekerij nog wel een paar dingetjes voorgevallen... Om misverstanden te voorkomen wil ik er toch aan toevoegen dat wij de politieke ambten ondanks alles respect verschuldigd zijn. Er moet nu eenmaal geregeerd worden. In het stemhokje kunnen we bovendien allemaal een gewetensvolle keuze maken. En in ons land staat het iedereen vrij

om zich met de politiek te bemoeien. Geen reden dus om mee te huilen met de wolven in het bos.

* * *

Ongeveer twintig jaar geleden kwam de oud-boer Anne Bajema vanuit Gaasterland naar Schraard. Hij woonde in het huis naast de hervormde pastorie waar vroeger de timmerman Nauta gevestigd was en waar nu Gerda en Dirk Dijkstra wonen. Bajema vertelde dat hij als kind al in ons dorp had gewoond. Op zijn eigen wijze en volgens zijn heel eigen logica hield Folkert Boersma echter vol dat dat niet mogelijk was. ‘Ik ken geen Bajema.’ Toch was er volgens de Kamer van Koophandel en volgens Bakkers onvolprezen boekje *Hûndert jier Skraard en Skraarders* wel degelijk een Bajema gevestigd aan de Wonserweg op de *pleats* van nu Bouwe en Jantsje Sterkenburgh. Anne Bajema overleed onverwachts na ruim tien jaar aan de Dorpsstraat gewoond te hebben.

Nog maanden na het onverwachte overlijden van haar baas zat de kat Grigri naast zijn huis te wachten. Ze kreeg wel eten van die en gene, maar de hele situatie drong mijn vrouw en ik door merg en been. De vriendin van Bajema in Gaasterland wilde de kat niet hebben. Later zouden we begrijpen waarom. Wij besloten nog onwetend Grigri maar in huis te nemen.

Anne Bajema

Bij thuiskomst bleek al gauw dat ze zo vals was als het maar kon. Gryt Deinum, die Bajema hielp in de huishouding, wist ons te vertellen dat het beest altijd zo was geweest. Zij liep er met een grote boog omheen. Maar het merkwaardige was dat Bajema en zijn kat onafscheidelijk geweest waren. Tegen hem deed ze niet vals. Zij waren de dikste vrienden. Ze sliepen bij elkaar. Uiterst langzaam draaide Grigri wat bij. Ze had zo terug kunnen lopen naar haar oude plek, maar dat deed ze niet. Behalve dan om even te kijken. Wel was ze soms een dag spoorloos, maar die gewoonte had ze altijd al gehad. Het was een zeer eigenzinnig en eigenaardig beest, waarbij de sterke band tussen de oud-boer en zijn kat wel het wonderlijkste aan het verhaal is. Wij moesten nog maan-

denlang op onze hoede zijn. Bijten, krabben en slaan hoorde bij de dagelijkse gang van zaken. Als ze al eens op schoot zat durfden we haar niet op de grond te zetten, want bij de geringste beweging ging het pootje omhoog. Gelukkig was er op den duur een gunstige ontwikkeling in haar gedrag te constateren. Ik raakte werkelijk aan het dier gehecht.

Na een jaar werd Grigri ziek. Gezien haar onhanteerbaarheid vroegen wij de dokter om langs te komen. Ze moest echter een nacht opgenomen worden. Dat was een hele onderneming. Zelfs de dikste werkhandschoenen waren niet tegen haar agressie bestand. Maar toen ze de volgende ochtend terugkwam, was ze werkelijk blij om weer thuis te zijn. Ineens toonde ze een bepaalde afhankelijkheid die we niet eerder gezien hadden. Helaas bleek toen al gauw dat het ziekteproces niet meer positief te beïnvloeden was.

Pieter Bakker

Grigri

YKEMA OPTIEK
OPTICIEN CONTACTLENSPECIALIST

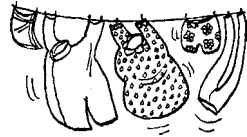
Marktpllein 4
8701 KG Bolsward
T (0515) 57 76 01

E Info@ykema-optiek.nl
I www.ykema-optiek.nl

Het hemd van het lijf bij...

Hendrik Dirk Bakker

Nou dat is me nogal wat, Marijke vraagt of ik Hendrik wil interviewen voor dit Terpnijs. De Hendrik Bakker die zelf met al zijn verhalen het Terpnijs heeft gevuld. Hoe ga ik dit aanpakken? Als ik hem vraag of hij het leuk vindt om te worden genterviewd, zegt hij in elk geval ja. Dat is al mooi meegenomen. Nu nog de kunst het gesprek zo te leiden dat ik antwoorden krijg op mijn 'hemd van het lijf bij' vragen.

Als ik Bakker aan de lijn heb om een datum en tijd af te spreken blijkt al dat het gesprek zeer waarschijnlijk alle kanten op gaat en ik als onervaren interviewer en slechte notulist hier een hele kluit aan ga krijgen. Waarom zul je denken... Hij heeft al van alles op papier en ik kan het interview beter bij hem thuis op de Parkstraat in Bolsward doen, want dan heeft hij van alles bij de hand. Het klamme zweet breekt me uit, hoe ga ik dit nu aanpakken. Nou ja ik zie het wel en laat het gebeuren.

Eenmaal binnengekomen vallen mij de vele trouwkaarten, jubileumkaarten, geboortekaarten, foto's en krantenknipsels op. Zoals de stukken in het Terpnijs, veel data en verhalen over mensen, zo voelt het hier in de ruimte. Een gezellige plek met allerlei materiaal en apparatuur om te kunnen schrijven. Teksten en foto's van vroeger, boeken vol herinneringen, stambomen en verhalen, heel veel verhalen. Dus ik ontkom er niet aan om af te wijken van mijn hemd van het lijf ritueel.

Hendrik Dirk Bakker, want zo heet hij, genoemd naar broers van mem Jantje Deinum. Hendrik was bij stormweer verdronken te Parrega op zijn 26ste en Dirk overleed aan de Spaanse griep op zijn 18de. Hendrik was een nakomeling en werd door de andere vijf verwend. Later was hij een eenling en vond hij zijn vriend voor het leven in een andere eenling Sjirk. Sjirk (die later voor zijn werk naar Zwitserland verhuisde) had familie in Australië en toen die hem in 1993 vroeg om hen te komen bezoeken (hij was toen al alleen) vond hij dat hij dit niet alleen kon doen en vroeg Hendrik mee. Die moest wel permissie van thuis vragen bij Foekje Antje, zijn levenspartner die hij net als Sjirk in de Nes had ontmoet. Foekje moest er zelf niet aan denken om het vijfde

wiel aan de wagen te zijn dus gingen de vrienden samen. Hendrik voor het eerst in zijn leven in een vliegtuig (schaken in het vliegtuig op duizenden meters hoogte, hoe bijzonder), om down onder te gaan. Dit was één van de mooiste ervaringen in zijn leven. Op 17 adressen hebben ze zich laten zien, bij familie en bekenden. Zij lieten de bijzonderheden van het land zien, het Walhalla maar ook de goudmijnen met de naastgelegen kerkhoven met hele jonge mensen in de graven. Wanneer je er meer over wilt weten dan is de bel naast de deur altijd gewillig zegt Hendrik, die zelf heel veel mensen bezoekt. Van familie, kennissen, vrienden tot mensen die in een hospice liggen.

Met Sirk in Australië

Op het moment dat ik er ben en Hendrik mij net heeft verteld dat hij woensdag 30 oktober bij dhr Molenmaker is geweest (oud-inwoner van Schraard) krijgt hij een telefoontje en blijkt hij gisteren te zijn overleden. Blij dat hij nog even langs is geweest, hij krijgt een twinkeling in zijn ogen. Wat vooral de boventoon voert is het hebben van gesprekken met mensen. Hij had dan ook graag handelsreiziger geworden vroeger en het talent om contact te maken had en heeft hij in elk geval. Als jongetje ging hij met Doede de bakkerszoon langs de deuren 'sutelje'. Dat vond hij wel mooi en als hij verhalen te vertellen had dan mocht hij ze vertellen, alleen als het echt waar was, zei Doede. Een handelsreiziger heeft ook bravoure nodig en als bescheiden man miste hij die. Zijn dorpsgenoot Folkert Boersma had die bijvoorbeeld wel. Hij had ook voor hen

min of meer de boerderij weten te regelen. Hij stapte met grote passen overal op af. Later, toen Folkert in Bolsward woonde en ernstig ziek was en Hendrik met hem ging wandelen, liep Folkert achter hém aan.

Moeder Jans

De stap vanuit Pingjum van de boerderij naar Schraard werd gemaakt omdat het land hier bij elkaar lag en niet wijdverspreid als in Pingjum. Jong en oud kwam langs op de boerderij om een handje te helpen, wat goed van pas kwam want naast het boerenwerk was er ook nog vrijwillige ondersteuning van het dorpsgebeuren, danslessen van mevrouw Prins (vrouw van het hoofd van de school), de begrafenisvereniging, Terpnijs, voorzitter van het Nije Begjin en lenig blijven met volleybal en nog veel meer. Ook hier merk ik dat het hebben van contact Hendrik Bakker zijn lust en zijn leven was en

is. Na 17 jaar boeren en zonder opvolging wordt het land en het vee overgedaan aan Sterkenburgh. Als ik vraag wat zijn lievelingseten is, zegt hij boerenkoolstampot, waarna er een verhaal komt over onderduikers in Pingjum op de Rige, in het zijkamertje bij de dakkapel. Natuurlijk krijg ik een foto te zien, van de dakkapel waar ze zaten. 28 mensen in totaal zijn er in de loop van de jaren geholpen door voornamelijk Jantje Deinum, die

Hendrik en Foekje

door het vele klaarstaan voor anderen volgens Hendrik gestorven is toen ze pas 64 was. Na de oorlog werden ze door ex-onderduikers gevraagd om als gezin eens te komen eten. Gevraagd wát ze graag zouden willen eten was Hendrik zijn antwoord boerenkoolstampot.

's Nachts kun je hem beter niet wakker maken en op de vraag wat doet u het liefste is zijn antwoord direct, de hort op gaan, niet op afspraak maar gewoon bij mensen langs gaan en kan het niet ga ik gewoon weer. Naar Jouke Tielstra in Aylva State in Witmarsum, bezoekjes aan Schraard na de wekelijkse gymnastiek, puzzelen en dan overleggen met verschillende mensen over de moeilijke opgaves, graf bezoeken in Pingjum van Foekje Antje, met dochter Wiebrig er op uit, teveel om op te noemen.

Een vredesduif zou hij wel willen zijn, dit naar aanleiding van mijn vraag wat voor dier hij zou willen zijn. Eerst weet hij het niet en moet er eigenlijk een tijd over kunnen denken. Maar nadat mijn volgende vraag is wat hij zou willen veranderen aan de wereld als hij dat kon en het antwoord blijkt te zijn de mensen verdraagzamer laten zijn komt de vredesduif bij mij boven. Dat is inderdaad wel een goeie. Tegenwoordig wordt er veel gescholden, geslagen en geschoten, dat vindt hij erg jammer.

Op mijn vraag waar hij trots op is antwoordt hij: 'Als niets tot iets komt in 't allemansverdriet dat wil je niet, dus ben ik liever niet trots.' En wat hij nog wil delen met de Schraarders is: 'Je kunt alles delen, maar het naaste houden we voor onszelf.'

Dit einde typeert in mijn ogen Hendrik Dirk Bakker, bescheiden. Terwijl hij in 2004 wel een Koninklijke onderscheiding kreeg, geregeld door zijn zwager, zus en echtgenoot. Nou die onderscheiding krijg je niet wanneer je maar wat achterover leunt en afwacht. Nee die krijg je als je je inzet voor de medemens, als je klaar staat voor een ander. En daar mag u mijns inziens best trots op zijn.

Monique Fennis

Meester Visser

Onlangs verscheen *Mei nocht en wille wennen wy yn Skraard* van Albert Visser. Daarin zijn de stukjes gebundeld die hij van 2000 tot 2007 voor Terpnijs schreef. De tekst op de achterzijde van het omslag luidt als volgt:

Albert Visser (1925–2009) wie begjin fyftiger jierren goed trije jier haad fan 'e Skraarder skoalle. Nei dy tiid is it kontakt mei it doarp net ferlern gien. Sa hie Visser noch in lang skoft geregeld de foargong yn 'e berfoarme tsjerke. In beale ieu nei't er út it skoalhûs weigien is, dielde hy syn oantinkens oan it doarp yn ôfleveringen mei de lêzers fan it Skraarder Terpnijs. Yn it earst skriuwt er yn it Hollânsk, mar al rillegau giet er oer op it Frysk. Hy wit it doarpslibben yn 'e tiid fan de weropbou sa libben te beskriuwen, dat de anekdoate in mear algemiene betsjutting krijt. Syn opmerksumens, syn grutte belangstelling foar de meiminske en syn hystoarysk gefoel meitsje Visser ta in skriuwer dy't foar eltsenien, net allinnich yn eigen rûnte, eat te sizzen hat.

Het boekje kan kosteloos worden gedownload op www.kunstenwetenschap.nl. Een papieren uitgave is voor tien euro verkrijgbaar op Smidstraat 12. Het is ook mogelijk om te mailen naar mail@kunstenwetenschap.nl of te bellen naar 0517-531583. Bij versturen naar adressen buiten Schraard wordt € 3,48 portokosten in rekening gebracht.

'O, O DEN HAAG'

It is al gewoan oan it wurden dat jo as feehâlder hast net mear jo eigen bedriuwspan útsette kinne. It is tsjintwurdich sa slim dat jo op jo iepenst wêze moatte op wat foar regeljouwing der wer betocht wurdt yn De Haach om dêr op ynspylje te kinnen as de skea sa beheind mooglik te hâlden foar jo bedriuw.

Der wurdt in hiele protte praat oer jo sektor. Ek de lânbou en fiskerij wurdt der net yn ferjitten, mar dúdlikheid komt der net. De sifers dy't brûkt wurde om belied te meitsjen wurde basearre op oannames en dat fine we soargelik. En dan noch efkes in snútslach fan de hear Tjeerd de Groot derby, dat doe wie de maat fol. Sa as der mei de boargemaster bepraat waard by har besyk oan ús, tink derom dat it net allinich de bedriuwen binne dy't hjir ûnder lije mar sa as it yn Fryslân is giet it om 1 op de 10 dy't it brea fertsjinnet út 'e lânbou. It giet it hiele plattelân oan.

Op nei De Haach

Sa gong Sjoerd Ynze op 30 septimber jûns 10.00 oere mei de trekker út Hitsum wei nei De Haach. Syn baas Harm Bouma fan Trije Huzen hie 5 trekkers en 10 man klear stean om dy kant út te gean. Nei in hiele dei wurkjen gongen se jûns earst fan Hitsum nei It Fean. Yn Hearrenfean stienen ek al in hiele protte trekkers en ûnderweis fan Hitsum nei It Fean sluten har in soad trekkers oan yn de rige. Oer binnendiken binne se nei De Haach riden. Underweis ris tanke en troch de McDonald's. By Scheveningen waarden se tsinhâlden om dêr de trekkers te parkearen. Dan soene se mei bussen nei it Maliefjild brocht wurde. No tochten dizze aksjefierders: út Fryslân komme en dan net it Maliefjild berikke dat giet net troch. Se binne dêr it strân op riden mei syn allen, wat moaie bylden oplevere, en sa rjochting it Maliefjild.

Op 1 oktober binne wy allegear yn in bus stapt moarns om 8.00 oere fuort út It Fean wei en underweis kamen der hieltyd mear bylden út De Haach wei oer al dy trekkers en de NOS dy't it hieltyd hie oer 'de sfeer is grimmig'. De bussen dy't ûnderweis wiene wiene yn 'e regel sponsord troch bedriuwen sa as voerleveranciers. De noasen stienen allegear de selde kant út en dat wie ien fan de moaiste gedachtes fan dizze aksje: we binne it allegear sêd. Underweis krigen de trekkerriders ek kofje oanbean by lyksoartige bedriuwen.

Sjoerd Ynze wie 14 oeren ûnderweis west en dat wie in moaie rit. Allegear

minsken dy't har ta stiene te wuiven en klapten. Wy wiene sa stadichoan wol benijd wat har dêr ôfspile by it Maliefjild. Foaral mei it ferhaal oer de grimme sfear yn gedachten. Underweis wiene it allegear bussen en auto's allegear mei itselde doel. Doe't we útstapten ticht yn de buert fan it Maliefjild seagen we al dy trekkers en wat sketst ús ferbazing: dêr kaam Sjoerd Ynze ek krekt oan riden.

De burgers stiene der achter

No wat dy grimmige sfear oanbelange: de ME siet har te ferfelen, de plysje stie ek mar wat op 'e dyk mar se hiene neat te dwaan. Wol hiene se strjitten ôfsluten en de hiele dei sweefde der in plysjehelikopter boppe it Maliefjild as wiene we ien of oare kriminele binde. Om oer it ôfsluten fan it netwurk mar te swijen. Swier oertrokken allegear. Sa kinne jo mar sjen, it is mar krekt hoe't jo it as parse nei bûten bringe. It is de hiele dei gongen oer dat iene stek dat omfier riden waard, en nei de tiid binne de organisaasje en de boer der hinne west om te freegjen wat de kosten wiene sadat se dat betelje koene. Dat hiene se dêr noch nea belibbe. Jo binne ôfhinklik fan hoe't de parse alles oer ús as sektor nei bûten bringt en dat is faaks op in hiele nare manier. Mar it moaiste wie dat de burgers der ek achter stiene. Wy ha mei ferskillende minsken praat dêr en se wiene it der o sa mei iens. Se stienen sels moarns ier en betiid klear om de trekkers ta te wuiven.

Der mochten earst 5 trekkers op it Maliefjild stean, dat dat net wurkje soe krigen se yn de gaten dat doe mochten der 75 stean. Mar ja dat gong ek net op. Se ha se allegear moai opsteld en alle trekkers binne dêr bedarre. Se hiene it oer 2200 trekkers.

Om 13.00 oere soene der minsken fan ús regear komme om ús oan te hearren as wat ta te foegjen.

Schouten kaam om ús op 't hert te drukken dat der gjin gedwongen halvering komme soe, dit yn it ferlingde fan Tjeerd D66 syn uterings sprutsen.

Jaco Geurts CDA die in wurdsje, Henk Bleker hie in peptalk. Sieta van Keimpema hold foar de oanwêzigen in pleit en ferdúdlikte wêr't de pine sit. Dêrnei kamen ek minsken út de praktyk oan it wurd. Yndrukwekkend wie de jonge nertsenhâlder dy't syn hiele takomst in reek op sjocht gean. Tsien jier de tiid om dizze hiele sektor op te doeken, mar de lêste 4 jier net oars as ferlies draaie. Ommers in sektor dy't opjûn wurdt is ek dreech fol te hâlden. Leveransiers dy't der foarwei rinne om't se der aanst gjin droech brea mear yn fertsjinje kinne. Dus sa'n jonge nertsehâlder giet aanst fallyt en it bûtenlân laket har slap want dat wol dit wol oernimme mei hiel wat minder krekte regeljouwing foar it bist.

De fisker die ek syn wurdsje. No dat is jimme wis wol bekend dat dy ek fan alles om de earen hân hat. Foarbyld: it pulsfiskjen. Grutte ynvestearrings en it waard ôfsjitten troch Europa. De fisker fertelde dat de helte fan de fiskerij al troch de 'skredder' ferdwûn is.

En sa as de beide mannen benadrukten: 'Jim binne de folgjende.'

Mei ús jonges op de foto

Us minister Schouten koe net lang bliuwe want se moast drok oan it wurk. Nei har krigen we Tjeerd de Groot. De organisaasje hie him útnoege om ús oan te hearren mar dêr hat dizze man neat mei, dy goaide noch efkes oalje op it fjoer om syn pleit te ferkundigjen, en dat waard him net yn dank ôfnommen. Ek Jesse Klaver hie noch efkes in preek.

Achter op it Maliefjild rint gewoan in dyk en dêr kamen allegear minsken lâns rinnen en dy fregen ek fan alles. Sa wie der ek in man yn maatpak dy woe mei ús jonges op de foto, foar syn freonen yn Amsterdam. Sjoerd Ynze op syn skerjontsjes en Boer op syn trui sil wol bysûnder wêze.

Wer werom hat Hylke de trekker bestjoerd en se mochten oer de grutte dyk, no hiene se sa'n 6 oeren wurk. Doe't wy yn de bus werom sieten kamen we se foarby. In moai gesicht.

Trije dagen letter kaam it rapport fan de minister en dat liket hiel net goed foar ús sektor. Dat dy moaie wurden fan har op it Maliefjild stelden weinig foar.

Enfin aksjes steane al wer pland, mar wy sjogge op in moaie dei werom, in dei wêrop't we mei-elkoar itselde doel nei striben.

Trijntje Sterkenburgh

*Yn frede sil ik my deljaan en sliepe,
want Jo allinnich, Heare, jouwe my in feilich honk.*

PSALM 4:9

Lang mochten wij hem in ons midden houden, maar nu nemen wij bedroefd afscheid van onze lieve heit, pake en oerpake

Dirk Molenmaker

* Schraard, 28 oktober 1924   † Sneek, 31 oktober 2019

sinds 20 juni 2012 weduwnaar van Akke Molenmaker-Feenstra

Klaas en Joke

Yolanda en Sietse

Julian en Daan

Fanny en Jeroen

De rouwdienst zal worden gehouden op woensdag 6 november om 14.00 uur in de kerk te Schraard, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aldaar.

Gelegenheid tot condoleren vanaf 13.30 uur in bovengenoemde kerk.

Correspondentieadres: Witherenstraat 20, 8701 JJ Bolsward.

ROME

28 SEPTEMBER – 3 OKTOBER 2019

Aan het begin van dit jaar schreef da. Edna Zwerver, predikant van de P.K. Schettens-Schraard-Longerhouw-Wons in het kerkblad dat ze een paar keer in Rome was geweest en het leek haar heel fijn om voor gemeenteleden een reis te organiseren. Binnen een paar weken was de reis volgeboekt; drie en twintig gemeenteleden, reisleader S. Draisma en da. Edna als assistent-reisleader.

Er volgden twee informatieavonden in De Utwyk te Schraard. Op de eerste avond kregen we door een powerpointpresentatie al een indruk van het programma dat ons te wachten stond. Alle praktische zaken i.v.m. de reis werden besproken.

Op 28 september was het zover. Om 10.30 uur vertrokken we met een bus richting Schiphol. De douane wilde de brace, die ik draag ter versterking van de knie, extra onderzoeken. Verdovende middelen konden ze niet vinden, dus mocht ik door!

De stoel bij het raam in het vliegtuig was fantastisch; de Alpen waar we overheen vlogen, een stukje Middellandse Zee en dan de kustlijn van Italië. Vanaf vliegveld Fiumicino gingen we met een bus naar Rome en hotel Madri Pie, midden in het centrum. Voor het diner gingen we via het St. Pietersplein naar een restaurant, ongeveer tien minuten lopen, dus vlakbij. 's Avonds maakten we de eerste wandeling naar de prachtig verlichte Engelenburcht en de Engelenbrug over de Tiber. Zondag 29 september waren we te gast in de Friezenkerk. Geen grote kerk, met de 60 scholieren uit Nieuw-Vennep en het koor Trajecti Voces Holland waren alle plaatsen bezet. Op het St. Pietersplein stonden duizenden mensen en na het Angelusgebed en de Zegen maakte de Paus z'n ritje om het plein. Dat gebeurt niet altijd, dus bijzonder dat we het meemaakten.

De St. Pieter is 125 m. hoog en er is geen lift. We klommen naar boven, het was stralend mooi weer, wat een prachtig uitzicht! Er zijn 450 kerken in Rome, we hebben verschillende bezichtigd, de St. Jan van Lateranen is de belangrijkste en de grootste. Hier zijn ook de beelden van de twaalf apostelen te vinden. Wat is er veel te zien in Rome, elke keer kregen we

uitvoerig uitleg van Sipke over de monumenten die we bezochten. Fonteinën zie je overal in de stad. Het water van de Trevifontein staat bekend als het beste en schoonste van Rome. Als je een keer wilt terugkeren ga je met de rug naar de fontein staan en gooit een muntje over de linkerschouder in het water. Dagelijks komt er 1500 euro binnen! Obeliskën zijn er ook talloze, deze hebben de Romeinen uit Egypte gehaald. In de St. Paulus buiten de Muren is de sarcofaag van apostel Paulus te zien, en medaillons van alle Pausen.

Het sinaasappelparkje was ook leuk, de oogsttijd was voorbij, er lagen nog een paar droge

vruchten onder de bomen. Bloeiende Oleanders; ze stonden overal.

Het bezoek aan de Catacomben van Priscilla met de grafschilderingen was ook de moeite waard en het Mausoleum dat Keizer Constantijn I de Grote voor zijn dochters Constantina en Helena liet bouwen.

De groep bleef goed bij elkaar doordat Sipke voorop liep met een Friese vlag en bij drukke oversteekplaatsen moesten we 'indikken'!!

De laatste dag ging de reis naar Subiaco. Hoog in de bergen staan een boven- en benedenklooster ter nagedachtenis aan Benedictus. Hij heeft daar in grotten geleefd, daardoor ontstonden er gemeenten en zijn er kloosters gebouwd. Indrukwekkend.

De terugreis ging voorspoedig, op 3 oktober waren we om middernacht weer in Schettens.

Dankzij Sipke Draisma en da. Edna beleefden we een fantastische reis. We konden zorgeloos genieten omdat alles tot in de puntjes verzorgd was. Ook aan de verjaardagen van drie reisgenoten werd aandacht besteed. Het was een bijzondere belevenis die we niet snel zullen vergeten.

Ruurdije Postma

AGENDA DO 2019 - 2020

Op 24 september is er door 12 Dames Onderling gebrainstormd over de invulling van de DO-avonden van dit seizoen.

Dit is het geworden:

dinsdag 12 november	schrijfcafé
donderdag 16 januari	schilderen/tekenen
dinsdag 10 maart	30 seconds met succeshapjes
vrijdag 16 mei	zangworkshop (locatie volgt)
dinsdag 30 juni	walking diner

Schraarder dames die er nog nooit bij waren: kom eens langs bij DO in dorps huis 'de ltwyk'.

M.B.

.....
●
● Opbrengst collecte kankerbestrijding: € 141,86
● Hartelijk dank hiervoor!
●
● Ook wil ik iedereen bedanken die de afgelopen periode aan mij
● gedacht heeft.
● Het gaat weer heel goed!
●
● Groetjes Geeske
●
.....

Op zaterdag 30 november:

Sinterklaasavond op de Soos

*Sint komt natuurlijk weer met zijn
zwarte pieten*

Dorpshuis 'De Utwyk' organiseert ook dit seizoen weer gezellige Borrel & Babbel ontmoetingen op:

- Zaterdag 23 november
- Zaterdag 14 december
- Tweede Kerstdag 26 december

Het dorpshuis is geopend van `16.30 tot 21.00 uur

De keuken is geopend voor lekkere snacks.
Ook om af te halen.

AGENDAGENDAGENDAGENDAGENDAGENDAGENDA

- 5 nov. Ouderengym in 'de Utwyk'
9 nov. Darten om het kampioenschapstoer in 'de Utwyk'
12 nov. Ouderengym en Soos in 'de Utwyk'
12 nov. DO-dames in 'de Utwyk'
19 nov. Ouderengym in 'de Utwyk'
23 nov. Borrel & Babbel om 16.30 uur in 'de Utwyk'
23 nov. Donateursconcert 'Excelsior' in Bolsward
26 nov. Ouderengym en Soos in 'de Utwyk'
30 nov. Sinterklaasavond Soos '70 in 'de Utwyk'
3 dec. Ouderengym in 'de Utwyk'
10 dec. Ouderengym en Soos in 'de Utwyk'
13 dec. Inleveren kopij Terpnijs, Smidstr, 12 of
terpnijs@pieterbakker.eu
14 dec. Borrel & Babbel om 16.30 uur in 'de Utwyk'
17 dec. Ouderengym in 'de Utwyk'
26 dec. Borrel & Babbel om 16.30 uur in 'de Utwyk'
30 dec. Oliebollendag vanaf 17.00 uur in 'de Utwyk'
1 jan. Dorpshuis vanaf 00.30 uur geopend voor Nieuwjaarsborrel
-

30 JAAR GELEDEN IN TERPNIJS: november 1989

Beppe Hofstra is in Oranjeoord/Bauke Jan Wiersma terug uit Californië/Gemeentewerken levert knap stukje werk met 'de Opslag'/Brug is gereinigd en voorzien van een anti-algenlaag/Brug is een stuk opgeknapt, maar niet tot aller tevredenheid uitgevoerd/Collecte 'Het geestelijk gehandicapte kind' bracht f 216,25 op.

Recept voor stoofpeertjes

Zonder suiker, maar met wat Stevia:

Stevia geeft een wat zoethoutachtige nasmaak, maar in combinatie met iets zuurs heb je daar gek genoeg veel minder last van.

Ongeveer anderhalve kilo stoofpeertjes b.v. Gieser Wildeman schillen en met 30 cc water, het sap van één citroen en wat citroenschil, een pijpje kaneel, ongeveer 6 druppels Stevia (natuurvoedingswinkel) en een handje diepvries blauwe bessen (voor de kleur) aan de kook brengen. Opletten dat het geheel niet droog kookt. Als je het niet op een te hoog vuur zet, komt er ook geleidelijk wat vocht uit de peertjes vrij. Daarna op een vlamverdelers alles héél zachtjes een uurtje of langer laten sudderen tot ze gaar zijn.

Houk

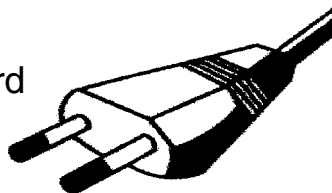
installatiebureau

ELECTRO-, GAS-, WATER- EN CV-INSTALLATIES

fa. harsta

De Marne 136h 8701 CM Bolsward

0515 - 57 23 86 fa@harsta.nl

SMUK

SPECIALIST IN SLAAPCOMFORT

DE MARNE 122 | 8701 MC BOLSWARD | T. 0515 - 575580
WWW.SMUKSLAAPCOMFORT.NL | INFO@SMUKSLAAPCOMFORT.NL

*Hulp nodig
bij uw
bankzaken?*

*U staat er
niet alleen
voor.*

Maak kennis met ons Mobiel Adviesteam

Vindt u het lastig bankzaken zelfstandig te regelen? Bijvoorbeeld doordat u slecht ziet, hoort of loopt? Of omdat u bankzaken ingewikkeld vindt? Iemke Bergsma, Annamarie de Swart en Tiety Veenstra-Krikke komen graag bij u langs.

Bel voor een afspraak (058) 244 55 66

Een aandeel in elkaar

Rabobank